

UDC (УДК) 342.34.2(477) (043.3)
JEL Classification: K 10; K 23

Єсімов Сергій Сергійович,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: esimov_ss@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-9327-0071

Перепелиця Анатолій Васильович,

кандидат юридичних наук, доцент,
начальник відділу кадрового забезпечення
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: perepelytsia_a@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-8378-0879

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВНУТРІШНЬОВІДОМЧОГО КОНТРОЛЮ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Анотація. Розглянуто теоретичні питання адміністративно-правового регулювання внутрішньовідомчого контролю в органах Національної поліції. Зазначено, що адміністративно-правове регулювання стосовно внутрішньовідомчого контролю в Національній поліції – це адміністративно-правовий інститут, який має самостійний предмет і метод правового регулювання. Внутрішньовідомчий контроль визначається як цілеспрямована діяльність нормотворчого та правореалізаційного характеру уповноважених посадових осіб та контрольно-наглядових підрозділів Національної поліції щодо впорядкування та реалізації за допомогою правових засобів суспільних відносин у сфері внутрішньовідомчого контролю. Предметом правового регулювання внутрішньовідомчого контролю стає лише та їх частина, що забезпечує організаційні, процедурні та правозахисні основи стабільності, гарантованості та достовірності цільової інформації про стан функціонування Національної поліції та кожного територіального органу і підрозділу.

Ключові поняття: внутрішньовідомчий контроль, адміністративно-правове регулювання, Національна поліція, предмет правового регулювання.

Yesimov Serhii,

PhD (Law), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Administrative Law Disciplines,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: esimov_ss@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-9327-0071

Perepelytsia Anatolii,

PhD (Law), Associate Professor,
Head of the Personnel Department,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: perepelytsia_a@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-8378-0879

ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF INTERNAL CONTROL IN THE BODIES OF THE NATIONAL POLICE

Abstract. The article deals with the theoretical issues of administrative and legal regulation of internal control in the National Police. It is noted that the administrative and legal regulation of internal control in the National Police

is an administrative and legal institution that has an independent subject matter and method of legal regulation. Internal control is defined as purposeful activity of normative and law enforcement nature of authorized officials and control and supervisory units of the National Police on the regulation and implementation of public relations in the field of internal control by legal means. Only that part of them that provides organizational, procedural and human rights bases of stability, guarantee and reliability of target information on the state of functioning of the National Police and each territorial body and subdivision becomes the subject matter of legal regulation of internal control.

The structure of the subject matter of legal regulation in the field of internal control in the police consists of three parts. The first part of the subject matter of administrative and legal regulation of internal control are the principles, objectives of the organization and implementation of control activities that define and specify its place in the administrative system, as well as the task of identifying faults and positive experiences that significantly affect the legality and efficiency.

Since the order of organization of internal control is entrusted to the relevant head, the powers are formed by two blocks: rule-making, components of regulatory and organizational activities to establish the order, goals and directions of internal control of subordinate units and officials. The third group of relations includes social relations, which consist of methods and forms of control actions that ensure the reliability and objectivity of the collection of targeted information, the timely adoption of administrative response measures.

Key concepts: internal control, administrative and legal regulation, National Police, subject matter of legal regulation.

DOI 10.32518/2617-4162-2021-2-72-78

Вступ

Внутрішньовідомчий контроль вплетений у систему державного управління, є логічною та невід'ємною складовою. Його організація залишається одним із основних інструментів підвищення ефективності функціонування поліції. Підсумки стають інтегруючим критерієм якості роботи керівної ланки органу. Тому правове регулювання у цілях підвищення ефективності управлінського впливу є особливо актуальним як один із напрямів реформ правоохоронної системи України. Важливе значення для розроблення цієї проблеми мали праці вчених: В. Авер'янова, О. Андрійко, О. Бандурки, В. Бевзенка, А. Берлача, Ю. Битяка, І. Гриценка, Є. Додіна, Р. Калюжного, Л. Кисіль, С. Ківалова, А. Козловського, М. Козюбри, Т. Коломоєць, В. Колпакова, О. Кузьменко, В. Курила, Є. Курінного, В. Луця, Р. Мельника, В. Настюка, Н. Нижник, Н. Оніщенко, В. Ортинського, О. Остапенка, А. Селіванова, О. Харитоновой, В. Цветкова, Я. Шевченко, Ю. Шемчушенка та інших.

Реалізація Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, вимагає удосконалення захисту прав і свобод людини та громадянина, що безпосередньо пов'язано з підвищенням ефективності оперативно-службової діяльності органів Національної поліції. Одним із заходів, який впливає на стан діяльності поліції, є внутрішньовідомчий контроль. Проблеми правового регулювання доволі часто випадають з поля зору дослідника, а увага головно концентрується на

поточних проблемах реалізації внутрішньовідомчого контролю. Аналіз і оцінка здійснення внутрішньовідомчого контролю є важливим джерелом інформації для вдосконалення службової діяльності, але принципові питання використання правових засобів у цьому процесі не стають самостійними об'єктами дослідження. Вказане зумовлює доцільність дослідження адміністративно-правового регулювання внутрішньовідомчого контролю в органах Національної поліції.

Метою статті є дослідження адміністративно-правового регулювання внутрішньовідомчого контролю в органах Національної поліції.

1. Теоретичні підходи до визначення поняття «адміністративно-правове регулювання»

Поняття «правове регулювання» зберігає однозначність лише тоді, коли використовується для вказівки на цілісний процес регулювання суспільних відносин за допомогою правових норм або норм окремої галузі права, до прикладу можна віднести, зокрема, адміністративно-правове регулювання земельних відносин, масових комунікацій тощо. У цьому разі воно орієнтує більшою мірою на описовий характер досліджень чинного правового порядку цих відносин, не акцентуючи на виявленні та поясненні закономірностей, які визначаються юридичними властивостями суспільних відносин.

Такі дослідження потрібні, вони займають самостійну нішу в юридичній літературі, оскільки мають пізнавальне значення для правової просвіти населення, юристів-практиків і працівників державних структур. Поняття

правового регулювання має не тільки номінативний зміст. Змісту правового регулювання воно набуває тоді, коли використовується як науково-правова методологічна категорія, що розкриває внутрішні закономірності правового регулювання певної сфери суспільних відносин загального характеру.

У теорії адміністративного права поняття адміністративно-правового регулювання спирається на загальнотеоретичні розробки. Проблему ускладнює багатоаспектність загальнотеоретичних досліджень правового регулювання, що вимагає обґрунтування авторського бачення пізнавального потенціалу категорії стосовно теми дослідження. У загальній теорії права найбільш поширені два варіанти близьких за змістом понять: правове регулювання та механізм правового регулювання.

Поняття правового регулювання використовується в широкому та вузькому значеннях. У широкому розумінні поняття «правове регулювання» вживається для відмінності від інших форм соціального регулювання, істотною та найбільш загальною ознакою якого є використання правових норм для досягнення цілей регулювання.

У цьому аспекті правове регулювання є одним із видів родового поняття соціального регулювання. Це загальне визначення не дає сутнісних характеристик правового регулювання. Виявлення та систематизація – завдання складне, оскільки поняття «регулювання» та поняття «правове» у теорії права тлумачаться по-різному, залежно від концепції розуміння права, якої дотримується дослідник.

Поняття правового регулювання у широкому сенсі має загальний абстрактний характер. Центральним змістом є упорядкування суспільних відносин відповідно до чинних правових норм. У цьому значенні правове регулювання не зачіпає галузевих право-інституційних особливостей, тому для галузевого юридичного дослідження має орієнтувальне значення.

Це поняття орієнтує на вихідні засади правового регулювання, зокрема внутрішньовідомчого контролю, які на практиці залишаються зайвими. Наприклад, правовому регулюванню можуть бути піддані не всі суспільні відносини, що виникають у регульованій сфері, а лише ті, які мають певні властивості. По-перше, вони повинні бути істотними для досягнення цілей регульованої діяльності. Ігнорування цього принципу призводить до переважання нормативного акта надмірною кількістю формальних вимог, які не мають вирішального значення, але стають формальними показниками видимої ефективності.

По-друге, нормативні акти повинні бути придатні до однозначної формалізації з погляду виключення вільного тлумачення оцінки. По-третє, правове регулювання зберігає призначення, якщо поширює дію на суспільні відносини, які мають властивості повторюваності та систематичності, порушення яких знижує ефективність регульованої діяльності.

Зазначені аспекти стосуються і розуміння характеру зв'язку права та держави: одна група вчених передбачає жорсткий зв'язок права з державою та лідируюче положення держави в правотворчості й реалізації права, при визнанні важливості, але вторинності в правовому регулюванні соціальних і суб'єктивних факторів;

– друга група вчених розглядає право як самостійний автономний феномен соціального регулювання, пов'язаного з державою лише як з організованим механізмом силового забезпечення, яка придбала на певному етапі історичного розвитку правотворчі функції, які мають зберігати пріоритетну соціальну спрямованість.

У цих варіантах держава відіграє вирішальну роль у реальному здійсненні правового регулювання. Принципова відмінність двох позицій позначається на етапі утворення права, яке опосередковано позначається на ієрархії принципів і цінностей правового регулювання. Правове регулювання суспільних відносин у широкому значенні охоплює процеси правотворчості, оскільки принципи, цілі та завдання закладені на даному етапі культурно-історичного розвитку соціально-політичної системи, ядром якої є держава.

Недержавне право формалізує відносини самоорганізації та саморегулювання доволі різноманітних соціальних інститутів, які не мають характеристик державно-правової публічності, як це властиво державі. Значна частина відносин з організації та діяльності залишається об'єктом державного правового регулювання, зокрема адміністративно-правового.

Регулювання, на відміну від саморегулювання, передбачає засоби суб'єкта регулювання. Термін «правове регулювання» доречний тільки до тих поглядів на право, які виходять із припущення про суб'єкт, який цілеспрямовано за допомогою правових засобів впливає на суспільство. Це правове регулювання може бути розглянуто з позицій позитивного підходу до права.

Поняття саморегульованого права у сучасній теорії права залишається дискусійним, маючи місце в теоретичних концепціях права та держави, основаних на ідеях первинності громадянського суспільства та громадянської самоорганізації як системи недержавних інсти-

тутів, що мають власне внутрішньоорганізаційне нормативне регулювання.

Оскільки внутрішньовідомчий контроль є одним з елементів управлінської діяльності поліції, право, що його регулює, не може розглядатися інакше як з позицій взаємозв'язку з цілями та завданнями держави. Дослідження особливостей регулювання цієї сфери відносин логічно вибудовувати на засадах нормативно-позитивістської теорії, на засадах її різновиду – інструментальної теорії права.

Аналіз праць українських теоретиків права показує підхід до правового регулювання як до цілеспрямованої діяльності регулятора – держави та її органів. Інструментальний підхід до розуміння права поєднує загальнотеоретичну та галузеву пізнавальну цінність, оскільки співвідносить абстрактність теорії з реальними завданнями, що вирішуються за допомогою права.

Такий теоретичний підхід дає змогу предметно, конкретизовано розкрити власну цінність права, абсолютність і пріоритет правових засад у суспільстві. Інструментальна теорія має прикладну спрямованість, її конструкції покликані не тільки пояснювати істотні якості, розкривати особливі інструментальні властивості та закономірності правової форми, а й позначати найбільш прийнятні шляхи вдосконалення процесів правового регулювання соціальних зв'язків.

Розроблення системи конкретних пропозицій щодо вдосконалення інструментальної організації внутрішньовідомчого контролю, підвищення ефективності проведеної правової політики у цій сфері є не тільки можливим, а й необхідним.

Правове регулювання – цілеспрямований результативний вплив права на конкретні суспільні відносини з метою їх упорядкування та вдосконалення за допомогою виключно правових засобів. Це визначення містить усі важливі характеристики правового регулювання: є різновидом соціального регулювання; здійснюється громадянським суспільством або державою; має нормативно-результативний, організаційний, цілеспрямований, конкретний характер [1, с. 256]. Правове регулювання може бути охарактеризоване як здійснюваний за допомогою юридичних засобів процес упорядкування суспільних відносин з метою забезпечення певної сукупності соціальних інтересів, які вимагають правового гарантування [2, с. 207–208].

П. Рабінович визначає правове регулювання як здійснюваний державою за допомогою всіх юридичних засобів владний вплив на суспільні відносини з метою їх упорядкування, закріплення, охорони і розвитку [3, с. 165].

Правове регулювання вирізняється з-поміж інших форм соціальної регуляції своєю цілеспрямованістю та результативністю, що виявляються в орієнтації правового регулювання на досягнення чітко визначеного в нормах права соціального результату, а також у широкому діапазоні наявних для цього способів дії (починаючи зі стимулювання бажаної поведінки правових суб'єктів через надання певних рекомендацій, встановлення пільг, заохочень і завершуючи можливістю застосування до них засобів державного примусу), що дозволяють ефективно вирішувати поставлені завдання [4, с. 385].

У науковій літературі вирізняють дві специфічні ознаки правового регулювання, яке: має цілеспрямований, організований, гарантовано-результативний характер, має нормативно-організаційне регулювання суспільних відносин, їх державно-владне, ціннісне нормування; здійснюється за допомогою цілісної системи засобів, що забезпечують досягнення необхідних цілей, завжди здійснюється за допомогою особливого, характерного тільки праву, механізму, покликаного гарантувати досягнення цілей, результатів, які ставив законодавець, видаючи юридичні норми.

О. Петришин, С. Погребняк, В. Смородинський дають визначення правового регулювання, що охоплює ознаки, які мають значення для правового регулювання внутрішньовідомчого контролю. Вихідними елементами такого визначення є: цілі та предмет правового регулювання; суб'єкти й об'єкти регулювання; процес і стадії регулювання; методи регулювання; результати і новий цикл регулювання [5, с. 134–135].

Результати внутрішньовідомчого контролю, якщо говорити про цілі, мають стати новим циклом регулювання. У теоретичній правовій науці поняття правового регулювання у широкому значенні не відокремлюють від інших, близьких за змістом понять: правового регулювання у вузькому значенні, що відображає процес і організацію правового регулювання конкретної групи суспільних відносин у політико-територіальному утворенні у певний період; механізму правового регулювання, поняття, що відображає правове регулювання з інструментального погляду: підбору та порядку використання юридичних засобів, адекватних специфіці регульованих суспільних відносин.

2. Предмет і метод внутрішньовідомчого контролю в органах Національної поліції

Загальнотеоретичне поняття правового регулювання фіксує фундаментальні вихідні засади правового регулювання окремих сфер сус-

пільних відносин. Відступ від цих засад знижує ефективність правового регулювання або зовсім його усуває. Дослідження правового регулювання кожної сфери суспільних відносин не може бути успішним без наукової оцінки особливостей суб'єктів правового регулювання, цілей і завдань правового регулювання, предмета правового регулювання, адекватних методів правового регулювання.

Сфери правового регулювання надзвичайно різноманітні, тому кожна з галузей права має цілі та завдання, предмет, метод, суб'єкти й інші особливості правового регулювання. Не є винятком адміністративно-правове регулювання. Як указує В. Авер'янов, адміністративне право за широтою та різноманітністю регульованих суспільних відносин не має аналогів. Воно здійснює суттєвий вплив на правову систему, виконуючи функцію відтворення нових галузей права.

Нормативно-правове регулювання цієї сфери суспільних відносин підпорядковане загальним і галузевим адміністративно-правовим принципам. Але має низку особливостей, що пов'язані з функціональним призначенням внутрішньовідомчого контролю.

Специфіка суспільних відносин, що формується в процесі організації та здійснення внутрішньовідомчого контролю, дає змогу виокремити у самостійний предмет правового регулювання тісно пов'язану групу відносин, що володіють однорідністю, зумовленою спільністю цілей і завдань.

Особливості правовідносин, що утворюють предмет правового регулювання внутрішньовідомчого контролю, мають мати такі властивості: бути істотними для досягнення цілей внутрішньовідомчого контролю; придатними до однозначної формалізації; мати властивості повторюваності та систематичності.

С. Шатрава зазначає, що під внутрішнім контролем потрібно розуміти систему заходів спрямованих на: забезпечення поліцейськими принципу верховенства права й охорони прав людини, вимог законодавства і відомчих нормативно-правових актів; запобігання вчиненню поліцейськими правопорушень; проведення справедливих внутрішніх розслідувань правопорушень, учинених поліцейськими; захист поліцейських від протиправних посягань; протидію спробам проникнення у поліцію осіб з кримінальними зв'язками [6, с. 147].

Г. Гончарук і І. Осика вказують, що внутрішній контроль є складовою системи забезпечення внутрішньої безпеки системи МВС, яка має протидіяти внутрішнім і зовнішнім загрозам [7].

Службова діяльність кожного співробітника будь-якої з ланок системи, починаючи з

МВС України та завершуючи органами поліції, є в загальному розумінні предметом внутрішньовідомчого контролю у межах цієї системи. Водночас контрольна діяльність, якщо вона становить одну з основних функцій структури системи МВС України, може бути предметом внутрішньовідомчого контролю [8, с. 159–160].

На думку М. Коваліва, предмет правового регулювання внутрішньовідомчого контролю охоплює низку аспектів діяльності поліції [9, с. 144]. Предметом правового регулювання внутрішньовідомчого контролю стає та їх частина, яка забезпечує організаційні, процедурні та правозахисні основи стабільності, гарантованості та достовірності цільової інформації про стан і розвиток функціонування Національної поліції, кожного з територіальних органів і підрозділів окремо.

Першу частину предмета адміністративно-правового регулювання внутрішньовідомчого контролю становлять принципи, цілі організації та реалізації контрольної діяльності, що визначають і конкретизують місце в системі управлінської діяльності, завдання щодо виявлення недоліків і позитивного досвіду, які істотно впливають на законність та ефективність функціональних завдань Національної поліції.

Другу частину становлять відносини, що визначають статус суб'єкта внутрішньовідомчого контролю та повноваження. Оскільки порядок організації внутрішньовідомчого контролю покладається на відповідного керівника, його повноваження у цій сфері утворюють два блоки: нормотворчі, складові нормативно-організаційної діяльності щодо встановлення порядку, цілей і напрямів внутрішньовідомчого контролю підпорядкованих підрозділів та посадових осіб, безпосередньо контрольні – складові діяльності щодо оцінки результатів внутрішньовідомчого контролю та прийняття на їх основі коригуючого управлінського рішення.

До третьої самостійної групи відносин, що становлять предмет правового регулювання внутрішньовідомчого контролю, належать відносини, з яких складаються методи та форми здійснення контрольних дій, що забезпечують достовірність і об'єктивність збору цільової інформації, оперативність і своєчасне прийняття заходів управлінського реагування.

Оскільки внутрішньовідомчий контроль – це одна з форм управлінської діяльності, помилки в якій можуть спричинити шкоду репутації та функціональну шкоду діяльності посадових осіб, органів, важливого значення набуває правове регулювання процесуальних форм здійснення контролю.

Метод правового регулювання внутрішньовідомчого контролю охоплює всі способи впливу на характерні правовідносини. До особливостей методу правового регулювання цієї сфери суспільних відносин можна віднести: використання внутрішньовідомчих нормативно-правових актів як основного джерела норм правового регулювання; певну самостійність контролюючого суб'єкта у виборі засобів, методів і порядку правового регулювання внутрішньовідомчого контролю відповідно до принципів ієрархічності та законності; сувору регламентацію форм і засобів внутрішньовідомчого контролю залежно від виду та напрямів; використання засобів забезпечення об'єктивності та достовірності методів отримання інформації та оцінки шляхом формування перевірочних комісій з незалежних експертів; процесуальну регламентацію взаємодії осіб, які перевіряють, і підконтрольних суб'єктів.

Вважаємо обґрунтованим є розгляд внутрішньовідомчого контролю в Національній поліції як самостійного адміністративно-правового інституту, що має самостійний предмет і метод правового регулювання. Адміністративно-правове регулювання внутрішньовідомчого контролю – це спеціально організована внутрішньовідомча діяльність уповноважених осіб, спрямована на вдосконалення поточного стану діяльності з реалізації права у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина.

Адміністративно-правове регулювання внутрішньовідомчого контролю можна визначити як цілеспрямовану діяльність нормотворчого та правореалізаційного характеру уповноважених посадових осіб і контрольно-наглядових підрозділів Національної поліції щодо впорядкування та реалізації за допомогою правових засобів суспільних відносин у сфері внутрішньовідомчого контролю.

Висновки

Правове регулювання стосовно внутрішньовідомчого контролю в поліції – це адміністративно-правовий інститут, що має самостійний предмет і метод правового регулювання. Адміністративно-правове регулювання внут-

рішньовідомчого контролю визначається як цілеспрямована діяльність нормотворчого та правореалізаційного характеру уповноважених посадових осіб і контрольно-наглядових підрозділів Національної поліції щодо впорядкування та реалізації за допомогою правових засобів суспільних відносин в сфері внутрішньовідомчого контролю. Предметом правового регулювання внутрішньовідомчого контролю стає лише та її частина, що забезпечує організаційні, процедурні та правозахисні основи стабільності, гарантованості та достовірності цільової інформації про стан функціонування Національної поліції та кожного територіального органу і підрозділу.

Структура предмета правового регулювання у сфері внутрішньовідомчого контролю в органах поліції складається з трьох частин. Першу частину предмета адміністративно-правового регулювання внутрішньовідомчого контролю становлять принципи, цілі організації та реалізації контрольної діяльності, що визначають і конкретизують його місце у системі управлінської діяльності, а також завдання з виявлення недоліків і позитивного досвіду, що суттєво впливають на законність та ефективність діяльності.

Другу частину становлять відносини, що визначають статус суб'єкта внутрішньовідомчого контролю та повноваження. Оскільки порядок організації внутрішньовідомчого контролю покладається на відповідного керівника, повноваження утворюють два блоки: нормотворчі, складові нормативно-організаційної діяльності щодо встановлення порядку, цілей і напрямів внутрішньовідомчого контролю підпорядкованих підрозділів та посадових осіб. До третьої групи відносин належать суспільні відносини, з яких складаються методи і форми здійснення контрольних дій, що забезпечують достовірність і об'єктивність збору цільової інформації, своєчасне прийняття заходів управлінського реагування.

Подальші дослідження повинні охоплювати конкретні напрями внутрішнього контролю в органах Національної поліції.

Список використаних джерел

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін. ; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
2. Загальна теорія держави і права : підручник / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. ; за ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. Харків : Право, 2009. 584 с.
3. Рабінович П. М. Теорія держави та права : навч. посіб. Вид. 9-те зі змінами. Львів : Край, 2007. 192 с.
4. Теорія держави і права : підручник / за ред. Ю. О. Ведернікова. 3-тє вид., перероб. і доп. Дніпро : ДДУВС, 2016 ; Ліра ЛТД. 480 с.
5. Теорія держави і права : підручник / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2015. 368 с.

6. Шатрава С. О. Внутрішньовідомчий контроль за діяльністю органів Національної поліції як складова мінімізації корупційного ризику. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 1. С. 146–149.
7. Гончарук Г. О., Осика І. М. Внутрішній контроль в системі МВС. URL: http://police-reform.khpg.org/articles/vnutrishnij_kontrol_v_sistemi_mvs
8. Дубинський О. Ю. Об'єкт та предмет відомчого контролю в органах внутрішніх справ України. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2012. Вип. 18. С. 156–160.
9. Ковалів М. В. Основи управління в органах внутрішніх справ України : навч.-практ. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. 340 с.

References

1. Bilozorov, Ye. V., Vlasenko, V. P., Horova, O. B., Zavalnyi, A. M., Zaiats N. V. ta in. (2017). *Teoriia derzhavy ta prava* [Theory of State and Law]. Kyiv : NAVS, Osvita Ukrainy [in Ukr.].
2. Tsvik, M. V., Petryshyn, O. V., Avramenko, L. V. ta in. (2009). *Zahalna teoriia derzhavy i prava* [General theory of state and law]. Kharkiv: Pravo [in Ukr.].
3. Rabinovych, P. M. (2007). *Teoriia derzhavy ta prava* [Theory of State and Law]. Vyd. 9 zi zminamy. Lviv. Krai [in Ukr.].
4. VEDIERNIKOV, Yu. A. (Ed). (2016). *Teoriia derzhavy i prava*. 3-ye vyd. pererob. i dop. Dnipro : DDUVS ; Lira LTD [in Ukr.].
5. Petryshyn, O. V., Pohrebniak, S. P., Smorodynskyi, V. S. ta in. (2015). *Teoriia derzhavy i prava* [Theory of State and Law]. Kharkiv : Pravo [in Ukr.].
6. Shatrava, S. O. (2018). Vnutrishnovidomchyi kontrol za diialnistiu orhaniv Natsionalnoi politsii yak skladova minimizatsii koruptsiinoho ryzyku [Intra-departmental control over the activities of the National Police as a component of minimizing corruption risk]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal (Legal scientific electronic journal)*, 1, 146–149 [in Ukr.].
7. Honcharuk, H. O., & Osyka, I. M. Vnutrishnii kontrol v systemi MVS [Internal control in the system of the Ministry of Internal Affairs]. Retrieved from http://police-reform.khpg.org/articles/vnutrishnij_kontrol_v_sistemi_mvs [in Ukr.].
8. Dubynskyi, O. Yu. (2012). Obiekt ta predmet vidomchoho kontroliu v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrainy [Object and subject of departmental control in the bodies of internal affairs of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu (Scientific Bulletin of Uzhhorod University)*, 18, 156–160 [in Ukr.].
9. Kovaliv, M. V. (2010). *Osnovy upravlinnia v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrainy* [Fundamentals of administration in the bodies of internal affairs of Ukraine]. Lviv : Lviv State University of Internal Affairs [in Ukr.].

*Стаття: надійшла до редакції 05.03.2021
прийнята до друку 12.06.2021
The article: is received 05.03.2021
is accepted 12.06.2021*